ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **F. T.,** zast. Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem, se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020, č. j. MV-175205-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2022, č. j. 17 A 6/2021-48,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalobkyně požádala dne 31. 10. 2019 na Zastupitelském úřadě České republiky v Ghaně o udělení dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny. Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 5. 3. 2020, č. j. OAM-21775-3/DV-2019, rozhodlo s odkazem na § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců"), že žalobkyni dlouhodobé vízum neudělí, neboť se nepodařilo ověřit údaje uvedené žalobkyní o deklarovaném účelu pobytu na území České republiky. Žalovaná shora označeným rozhodnutím rozhodla o žádosti žalobkyně o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza tak, že žalobkyni dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny dle § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců neudělila. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobkyně nedoložila doklad prokazující příbuzenský vztah k cizinci s povoleným dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území České republiky tak, aby bylo prokázáno splnění podmínky pro udělení dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny. V případě

žalobkyně tak neexistuje osoba, kterou by bylo možné za nositele oprávnění ke sloučení rodiny na území považovat.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Ta je dle žalobkyně přípustná, neboť § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nelze aplikovat pro jeho rozpor s právem EU.

[3] Městský soud v Praze nadepsaným usnesením žalobu odmítl z důvodu její nepřípustnosti dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. V odůvodnění napadeného usnesení připomenul nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, jenž vyloučení soudního přezkoumání rozhodnutí ve věci víz neshledává rozporným s ústavním pořádkem. Pokud jde o právo Evropské unie, nenalezl městský soud žádný předpis, který by v posuzované věci soudní přezkum vyžadoval. Článek 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) vyložený rozsudkem Soudního dvora Evropské unie (dále též „SDEU“) ze dne 13. 12. 2017 ve věci C-403/16, *El Hassani*, na posuzovanou věc nedopadá, neboť se na základě čl. 1 odst. 1 vízového kodexu vztahuje pouze na krátkodobá víza, nikoli víza dlouhodobá. Dovolává-li se žalobkyně práva na soudní přezkoumání napadeného rozhodnutí s odkazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále též „směrnice o volném pohybu“), pak vnitrostátní právní úprava přezkum rozhodnutí v tomto směru nevylučuje, přičemž pobytová oprávnění upravená předmětnou směrnicí jsou do vnitrostátního práva transponována v části první hlavě IV zákona o pobytu cizinců. Pro případ žalobkyně se pak jako přiléhavý jeví institut přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87b zákona o pobytu cizinců. Tento typ pobytového oprávnění však žalobkyně nežádala a není předmětem této žaloby; tím je rozhodnutí ve věci dlouhodobého víza, neboť právě takovýto typ pobytového oprávnění žalobkyně sama svou pobytovou žádostí zvolila.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu kasační stížností. Namítla nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného usnesení. Městský soud se nevypořádal s žalobním argumentem ohledně nepřípustnosti aplikace § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na posuzovaný případ pro rozpor s právem EU a související judikaturou. Napadené usnesení stojí výhradně na právním názoru, že pro soulad se směrnicí o volném pohybu je dostačující, pokud je soudně přezkoumatelné rozhodnutí o žádosti o povolení k přechodnému pobytu dle § 87b zákona o pobytu cizinců. Jenže o povolení k přechodnému pobytu je možné žádat jen na území České republiky. Aby tedy mohl rodinný příslušník občana EU o povolení k přechodnému pobytu požádat, musí již předtím disponovat jiným povolením k pobytu a získání tohoto jiného povolení k pobytu také musí logicky podléhat soudnímu přezkumu. Právě z tohoto důvodu dovodila soudní praxe soudní přezkoumatelnost rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza, přičemž není důvodu, proč by tato přezkoumatelnost neměla být dovozena též v případě rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza rodinnému příslušníku občana EU. V rozsudku ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28, navíc Nejvyšší správní soud připustil přezkum v podstatě všech rozhodnutí o žádostech o dlouhodobá víza, a to z titulu čl. 32 vízového

kodexu. Věcně tedy vyplývá nepřezkoumatelnost rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza rodinnému příslušníku občanu EU jak ze směrnice 2004/38/ES, tak i z vízového kodexu.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nelze přisvědčit stěžovatelce, že má právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí. Směrnice o volném pohybu je totiž implementována v § 87a a násl. zákona o pobytu cizinců, přičemž dlouhodobé vízum neslouží ke sloučení s občanem České republiky, ale s osobou s povoleným pobytem na území České republiky, která není občanem Evropské unie. Nelze se tedy dovolávat práva založeného směrnicí o volném pohybu při využití institutu, kterým tato směrnice nebyla implementována. Pokud má rodinný příslušník občana EU záměr pobývat na území České republiky déle než 3 měsíce, musí zažádat o vydání povolení k přechodnému pobytu, tj. a contrario nemůže žádat o dlouhodobé vízum. Dlouhodobé vízum nemůže sloužit ani jako vstupní vízum, dlouhodobé vízum musí být uděleno na dobu delší než 3 měsíce, zatímco žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu musí být podána do 3 měsíců ode dne vstupu na území. Po podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu má pak rodinný příslušník legální pobyt na území na základě § 87y zákona o pobytu cizinců. Ke vstupu rodinného příslušníka občana EU na území České republiky pak slouží jiná pobytová oprávnění. Dlouhodobé vízum nelze udělit rodinnému příslušníkovi občana České republiky, kdy stěžovatelka takovým příslušníkem je. Zákon o pobytu cizinců navíc nezná účel dlouhodobého víza a dlouhodobého pobytu sloučení s občanem České republiky. Podle cizineckého informačního systému má stěžovatelka ode dne 9. 11. 2021 realizované povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Úvodem Nejvyšší správní soud připomíná, že pokud kasační stížností stěžovatelka napadá rozhodnutí městského soudu o odmítnutí návrhu, z povahy věci nelze namítat jiné důvody kasační stížnosti než důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby (srov. např. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Uvedený důvod totiž ostatní důvody podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. konzumuje (srov. např. rozsudky NSS ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 As 332/2019-33, a ze dne 9. 6. 2016, č. j. 9 As 47/2016-39). Kasační námitky v takovém případě především nemohou směřovat do merita věci. Nejvyšší správní soud je zde oprávněn zkoumat pouze to, zda je napadené usnesení městského soudu a v něm popsané důvody, o které se odmítnutí žaloby opírá, v souladu se zákonem (srov. přiměřeně např. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2015, č. j. 4 As 137/2015-46).

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že výtky stěžovatelky proti odůvodnění napadeného usnesení nejsou důvodné. Městský soud vystihl podstatu věci, vysvětlil, proč dospěl k závěru o nepřípustnosti žaloby, a řádně se vypořádal s námitkou neaplikovatelnosti § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na posuzovaný případ. Městský soud k této námitce v bodu 4. napadeného usnesení mimo jiné uvedl, že *„je třeba připomenout nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, jenž vyloučení soudního přezkoumání rozhodnutí ve věci víz neshledává rozporným s ústavním pořádkem. Pokud jde o právo Evropské unie, nenalezl zdejší soud žádný předpis, který by v posuzované věci soudní přezkum vyžadoval. Článek 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) vyložený rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, C-403/16, El Hassani, na posuzovanou věc nedopadá, neboť se na základě čl. 1 odst. 1 vízového kodexu vztahuje pouze na krátkodobá víza, nikoli víza dlouhodobá. Dovolává-li se žalobkyně práva na soudní přezkoumání napadeného rozhodnutí s odkazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, pak vnitrostátní právní úprava přezkum rozhodnutí v tomto směru nevylučuje (...).“* Takové odůvodnění souladu výluky ze soudního přezkumu s právem Evropské unie (resp. směrnicí o volném pohybu a Listinou základních práv Evropské unie) je zcela dostatečné.

[10] Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační argumentací, v níž stěžovatelka rozporovala věcnou správnost názoru městského soudu o aplikovatelnosti § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na posuzovanou věc.

[11] Podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění *z přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.*

[12] Je nutno podotknout, že kasační argumentace stěžovatelky vychází z nesprávného užití analogie institutů krátkodobého a dlouhodobého víza, což je v rozporu se zněním i smyslem úpravy zákona o pobytu cizinců, jakož i unijní úpravy, neboť každý z institutů slouží zcela jinému účelu (k odlišnosti těchto institutů srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, č. 3718/2018 Sb. NSS, bod [23]).

[13] Ve vztahu k vyloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 21. 11. 2013, č. j. 7 As 80/2013-34, uvedl, že *„[v]yloučení soudního přezkumu v případě neudělení víza nelze považovat ani za rozpornou s mezinárodním právem (...). Neexistuje totiž žádná norma mezinárodního práva, která by takový přezkum zaručovala. K právu na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se v souvislosti s projednávanou problematikou již Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, publ. pod č. 1955/2009 Sb. NSS, www.nssoud.cz, tak, že '[v]stup, pobyt a vyhošťování cizinců však tomuto ustanovení Úmluvy nepodléhá, neboť rozhodnutí týkající se těchto otázek nezahrnují rozhodnutí o občanských právech ani neznamenají trestní obvinění, což Evropský soud pro lidská práva uvedl poprvé ve věci Maaouia proti Francii (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 10. 2000, č. 39652/98), na který dále ve své judikatuře konstantně odkazuje'. Stejně tak není vyloučení soudního přezkumu u rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza za účelem podnikání v rozporu s právem Evropské unie, 'jelikož v současné době je vízová politika oblastí, jež je v působnosti jednotlivých členských států, a proto*

se řízení o udělování víz, jakož i podmínky případného soudního přezkumu mohou podstatně lišit' (viz rozsudek Nejvyšší správní soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, publ. pod č. 1955/2009 Sb. NSS)." Byť v této věci rozhodoval zdejší soud ve vztahu k dříve účinné právní úpravě, která vylučovala soudní přezkum též v případě krátkodobých víz, závěry tohoto rozsudku jsou aplikovatelné i na nynější případ, neboť v souzené situaci se jednalo právě o přezkum důvodů neudělení dlouhodobého víza, a v tomto směru v nynějším případě aplikovaná úprava výluky soudního přezkumu změn nedoznala.

[14] Nutno dodat, že následný vývoj judikatury kasačního soudu se ubíral v jiném směru, kdy kasační soud v určitých případech připustil možnost přezkumu rozhodnutí o neudělení víza (viz dále). Změny od vydání výše citovaného rozsudku doznalo i ustanovení § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, které výluku soudního přezkumu obecně připouští již pouze v případech dlouhodobých víz, nikoli víz krátkodobých (jako tomu bylo do 30. 7. 2019).

[15] Stěžovatelce lze přisvědčit v tom smyslu, že judikatura postupem času dovodila soudní přezkoumatelnost krátkodobých víz (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23, č. 3755/2018 Sb. NSS), a to zejména v reakci na závěry rozsudku Soudního dvora EU ze dne 13. 12. 2017 ve věci C-403/16, *Soufiane El Hassani proti Minister Spraw Zagranicznych*. Český zákonodárce právě vlivem závěrů posledně citovaného rozsudku SDEU novelizoval znění § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců v tom smyslu, že výluku ze soudního přezkumu upravil pouze ve vztahu k žádostem o dlouhodobá víza (přičemž výluka ze soudního přezkumu byla ve vztahu ke krátkodobým vízům vypuštěna). Jak k tomu ostatně uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 176/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony: „*Navrhovaná úprava je reakcí na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (...) ve věci C-403/16 Soufiane El Hassani (...), které má bezprostřední dopad na stávající českou právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky na základě krátkodobých (tzv. schengenských) víz (...). SDEU v řízení o předběžné otázce posuzoval (...), zda jsou členské státy povinny umožnit soudní přezkum neúspěšným žadatelům o krátkodobá víza, nebo zda postačí správní opravný prostředek. SDEU dospěl k závěru, že čl. 32 odst. 3 vízového kodexu, ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie, je třeba vykládat v tom smyslu, že ukládá členským státům povinnost upravit řízení o opravném prostředku proti rozhodnutím o zamítnutí žádosti o udělení víza, jehož podmínky se řídí právním řádem každého členského státu, při dodržení zásad rovnocennosti a efektivity. Toto řízení musí v určitém stadiu řízení zaručit možnost podání opravného prostředku k soudu. Zavádí se proto možnost soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza* (podtržení doplněno).

[16] Situace je však komplikovanější v případě soudního přezkumu dlouhodobých víz, který v tomto případě úprava v zákoně o pobytu cizinců nadále vylučuje [a vylučovala jej též předchozí úprava § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. V této souvislosti je nutno částečně přisvědčit stěžovatelce, že judikatura zdejšího soudu dovodila ze závěrů rozsudku SDEU ve věci *El Hassani* neaplikovatelnost výluky soudního přezkumu též ve vztahu k dlouhodobým vízům, avšak pouze v případech, kdy účel pobytu, pro nějž je o dlouhodobé vízum žádáno, je upraven unijním právem. Ve výše citovaném rozsudku č. j. 6 Azs 253/2016-49 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*[r]ozhodnutí o žádosti*

o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem studia podle směrnice 2004/114/ES je soudně přezkoumatelné." Konkrétně rozvedl, že „*odmítnutí práva stěžovatele obrátit se na soud porušuje jeho právo plynoucí z článku 47 Listiny ve spojení s článkem 18 odst. 4 směrnice Rady 2004/114/ES. Nejvyšší správní soud má za to, že s ohledem na rozsudek ve věci Soufiane El Hassani, s vědomím odlišností úpravy krátkodobých víz ve vízovém kodexu a dlouhodobých víz v národní úpravě, se za současného stavu judikatury SDEU již jedná o 'acte éclairé', a neshledal proto důvody pro předložení předběžné otázky. Toto posouzení se vztahuje na situaci žádostí o dlouhodobé vízum podaných dle směrnice Rady 2004/114/ES.*" Pokud Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dovodil nepřípustnost výluky soudního přezkumu dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců v případě rozhodnutí o neudělení víza za účelem studia dle směrnice 2004/114/ES, pak tak učinil zejména s ohledem na aplikovatelnost čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále též „Listina") na v tomto rozsudku souzenou situaci, tj. přezkum rozhodnutí neudělení dlouhodobého víza za účelem studia dle směrnice 2004/114/ES. Ačkoli se totiž stěžovatel v tomto případě dovolával soudního přezkumu neudělení dlouhodobého víza, které je tzv. „národním typem víza" (tj. obdobně jako v souzené věci), dovolával se ho z důvodu, že podle něj splňoval podmínky plynoucí ze směrnice 2004/114/ES, na základě které může žádat o povolení k pobytu za účelem studia (viz bod [35] rozsudku ve věci č. j. 6 Azs 253/2016-49).

[17] Tuto úvahu posléze potvrdil i Soudní dvůr EU v rozsudku ze dne 10. března 2021 ve věci C-949/19, *M.A. v. Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.*, v němž dovodil právo na soudní přezkum i u víz národních (dlouhodobých), pokud se jedná o rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení víza za účelem studia, na které se vztahuje směrnice 2016/801 (která nahradila směrnici 2004/114/ES). Zároveň Soudní dvůr odmítl automatickou extenzivní aplikaci závěrů rozsudku *El Hassani* na všechny případy zamítnutí žádostí o dlouhodobá víza, a to ani s poukazem na unijně zaručené právo volného pohybu pro držitele dlouhodobých víz dle čl. 21 odst. 2a Úmluvy k provedení schengenské dohody:

> *34. Pokud jde o dlouhodobá víza vydávaná členskými státy podle jejich vnitrostátního práva, vzhledem k tomu, že unijní normotvůrce dosud nepřijal na základě čl. 79 odst. 2 písm. a) SFEU žádný akt upravující postupy a podmínky udělování takových víz, vztahuje se na tyto podmínky a postupy, včetně postupů při přezkoumávání rozhodnutí zamítajících takové udělení, výlučně vnitrostátní právo (v tomto smyslu, pokud jde o dlouhodobá víza z humanitárních důvodů, viz rozsudek ze dne 7. března 2017, X a X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, bod 44).*
>
> *35. Vzhledem k tomu, že žádosti o taková dlouhodobá víza se neřídí unijním právem, nepoužijí se na zamítnutí těchto žádostí ustanovení Listiny, konkrétně ustanovení článku 47 (v tomto smyslu viz, pokud jde o dlouhodobá víza z humanitárních důvodů, rozsudek ze dne 7. března 2017, X a X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, bod 45 a citovaná judikatura).*
>
> *36. Působnost Listiny v souvislosti s jednáním členských států je totiž definována v jejím čl. 51 odst. 1, podle kterého jsou ustanovení Listiny určena členským státům, pokud uplatňují právo Unie, přičemž toto ustanovení potvrzuje ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž se základní práva zaručená v právním řádu Unie uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace*

> *[rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 78 a citovaná judikatura].*

[18] Pokud se stěžovatelka dovolává závěru uvedeného v rozsudku NSS ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28, že z rozsudku ve věci *El Hassani* vyplývá právo na soudní přezkum i ve věci dlouhodobých víz bez ohledu na v žádosti uvedený účel pobytu, lze poukázat na právě citovaný rozsudek Soudního dvora EU, z nějž vyplývá opak. Rovněž je možné poukázat na navazující judikaturu zdejšího soudu, v níž se ve vztahu k rozsudku č. j. 5 Azs 283/2018-28 hovoří o „*argumentačně úsporném a ojedinělém dřívějším rozhodnutí NSS*“ (rozsudek NSS ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022-40), resp. o judikatorním excesu (rozsudek NSS ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 21/2020-28).

[19] Nejvyšší správní soud tedy v nyní souzené věci v souladu s judikaturou Soudního dvora EU, jakož i citovaným rozsudkem zdejšího soudu ve věci 6 Azs 253/2016-49, přistoupil k posouzení, zda situace stěžovatelky spadá do působnosti unijního práva, tedy zda se na daný případ vztahuje čl. 47 Listiny. Byla-li by právní úprava dlouhodobého víza, o které žádala stěžovatelka, odvozena z unijních předpisů, měla by stěžovatelka právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení takového víza (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018-50). Stěžovatelkou vzpomínaný vízový kodex se vztahuje na udělování krátkodobých víz pro pobyty nepřesahující tři měsíce (srov. čl. 1 odst. 1 vízového kodexu a výše citovaný rozsudek NSS č. j. 6 Azs 253/2016-49, bod [23]). Stěžovatelka však požádala o dlouhodobé vízum podle § 51 a násl. zákona o pobytu cizinců. Proto se na udělení víza žádaného stěžovatelkou vízový kodex nevztahuje.

[20] Vízum žádané stěžovatelkou (resp. v žádosti uvedený účel pobytu: sloučení rodiny) současně není regulováno ani směrnicí o volném pohybu (či jiným aktem unijního práva). Jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatelka žádala o udělení dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny dle § 51 a násl. zákona o pobytu cizinců, tedy pobytový titul, který je určen pro určité rodinné příslušníky občanů tzv. třetích zemí, mj. jejich nezletilé děti. Stěžovatelka však byla již v době podání žádosti zletilá, tudíž její žádost o dlouhodobé vízum není situací upravenou unijním právem, jak vysvětlil NSS mj. v již citovaném rozsudku č. j. 2 Azs 286/2022-40 ve vztahu ke směrnici 2003/86/ES. Ve správním řízení navíc posléze vyšlo najevo, že stěžovatelka je rodinným příslušníkem občana České republiky (tedy občana EU), ani to však nezakládá právo na pobytový titul upravený unijním právem. Jak totiž podrobně vysvětlil a četnými odkazy na judikaturu Soudního dvora EU doložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 3. 2023, č. j. 3 Azs 271/2022-26, v případě, kdy se nejedná o rodinného příslušníka občana EU, který využil práva na volný pohyb v rámci EU a přesunul se z jedné členské země do druhé (tj. z jiného členského státu do České republiky), nýbrž o situaci rodinných příslušníků statických občanů České republiky pobývajících tamtéž, nemohou takoví rodinní příslušníci dovozovat své právo pobytu z unijního práva (konkrétně směrnice o volném pohybu), ale pouze a jedině z vnitrostátního práva, tj. z § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na obsáhlé odůvodnění tohoto závěru obsažené v bodech 23 až 34 rozsudku č. j. 3 Azs 271/2022-26, aniž by považoval za potřebné je zde opakovat.

[21] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka žádala o pobytový titul, který není upraven unijním právem, nepřipadala v daném případě aplikace čl. 47 Listiny v úvahu. Proto je výluka soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny v daném případě aplikovatelná, a městský soud tak postupoval správně, pokud žalobu ve věci odmítl. Nejvyšší správní soud dává za pravdu i úvaze městského soudu, že stěžovatelka měla požádat o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU dle § 87b zákona o pobytu cizinců, jak stěžovatelka ostatně posléze učinila a dané povolení k pobytu dle informace žalované obdržela. Na tom nic nemění ani to, že takovou žádost je možné podat pouze na území České republiky, jak namítala stěžovatelka. Ke vstupu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky slouží jiná pobytová oprávnění upravená zákonem o pobytu cizinců (viz § 18 a § 20 zákona o pobytu cizinců), dlouhodobé vízum však jím být z povahy věci nemá.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[23] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a žalované v něm žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu